

prijazno in ljubeznivo mu frefetá golobica napróti, — tudi golobje se slišijo, ker se ljubijo. Koliko vas je, ki se delate golobom enake, pa vendar sovražite eden drugega? — Posnemajte lesico, pravoslavci, in učite se: lesica požera nage polže, in jim puša hišo; marsikteri iz med vas pa žrê hiše in puša polže — nage. — Posnemajte opico (merkenco), kateri bukve kujete in natiskujete, in učite se: tudi opica posnéma ptuje déla, pa ne nosi jih v tiskarnico kot svojo vlast. — Kako srečni bi bili ljudje na zemlji, če bi se od žival učili samo tega, kar je dobro, pa ne tudi, kar je slabo!

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Toplic na Dolenskem. — Leta 1850 je nemila kolera neznano divjala po Toplicah. V kratkem času je pobrala mnogo seljanov in ostale napolnila z nezmernim strahom. Spoznavši, da v toliki sili jim ni v stanu pomagati gola človeška moč ali sama zdravniška umetnost, se obernejo Topličani k Njemu, kateri ima za vsako stisko pripravno pomoč, za vsako rano hladivno mazilo, ter sklenejo, na ondotnem pokopališču izzidati kapelico, in jo posvetiti Njej, katero imenujemo Tolažnico žalostnih, posvetiti Materi božji sedmerih žalost, da bi ljubi Bog po svojem neskončnem usmiljenju in na priprošnjo Marije, prečiste device, odvernili od njih neznane kolere šibo grozovito. Bolezen odjenja, darovi se nabirajo za kapelico. Ali obljuba storjena v sili se le rada odklada. Tudi Topličani so s strahom pred boleznijo vred zapustila malo po malem prva gorečnost. Šele, ko je leta 1855 kolera sopet stopila na noge ter sedito morila ljudi krog in krog Topliške fare, se lotijo dela, ter izgotové unanje zidovje še tisto leto. Drugo leto ga spravijo pod streho, zgotovijo zvonik, in zverše zidarji svoje delo. Vendar le kapelica ni še mogla biti posvečena za službo božjo. Manjkalo je še altarja, manjkalo duri, okenj i. t. d., kar se je zgotovilo še le to leto. Slavni mojster Ljubljanski, gospod France Zajic, izreže iz lesa prelepo podobo žalostne Matere božje. Gospod Goldenštajn pride, ter mojstersko izdela na moker zid Kalvarsko goro z osebami vred, ktere so bile pričujoče pri pogrebu Kristusovem; vrata, oknja, in kar še drugega manjka, se zgotovi, in kapelica željno pričakuje srečnega dne, v katerem bi imela biti posvečena v službo božjo, in bi se svete maše prva daritev opravila na njenem altarju, — pričakuje kot zala nevesta dne svoje poroke. Da, — rés zala nevesta! V priprostem greškem zlogu zidana stoji na prijaznem homcu, da jo je le veselje viditi od vseh strani, sosebeno pa iz tiste višine, s ktere pridši iz Novega mesta zagledaš okrajno Topliško. Slehernemu, ki jo vidi, je všeč. Častiti gospod fajmošter Kestnar, kateri tukaj na počitku živé, so se že bili zavzeli, v Bavtovasi zbrati si kraj, na katerem bi počivalo nekdanjih mervto telo. V Bavtovasi namreč so veliko let delali v vinogradu Gospodovem. Kadar pa je bila kapelica dodelana na pokopališču Topliškem, jim je dopadla tako močno, da so sklenili, ondi si poiskati prostora, na katerem bi spalo njih umerlo telo, dokler bi ga iz smertnega spanja v novo, ter večno življenje ne obudil poslednje trombe glas. — Nevesta tedaj je pripravljena in ženin pride. — XVII. nedeljo po binkošti, ter 27. dan septembra se pripeljejo prečastiti proš, gospod Jernej Arko iz Novega mesta, opravijo najpoprej v farni cerkvi službo božjo, ter z znano zgovernostjo razložé v pridigi namen, iz kterege so Topličani zidali kapelico na svojem pokopališču, in dolžnosti, ktere imajo zdaj do svoje kapelice. Nato darujejo daritev svete maše, pri kateri jim je streglo več sosednih duhovnov, kateri so s svojo pričujočnostjo lepo pripomogli k povikšanju te lepe slovesnosti. — Po dokončani službi božji gredo v procesii na pokopališče. Po celem potu so bile razstavljene na oba kraja maje kakor o svetem rešnjem Telesu, ter prevezane z zalimi vencí, prepletene s pisanimi trakovi, olepšane z nježnimi

banderci. Nad durmi pa je bilo napisano presveto ime Marijno vse v zelenji in cveticah. Fantom in dekletom gré čast, da so napravili vse te lepote. Na pokopališče pridši prečastiti gospod proš blagoslové vodo in na to kapelico od zunaj in od znotraj. Potem se vstopijo pred duri, opomnijo v kratkem nagovoru, da je kapelica zdaj blagoslovljena in odločena v božjo službo, zahvalijo v imenu Marijnem častitega gospod fajmoštra Jurja Gornika za veliko skerb, katero so imeli pri zidanju, za obilne stroške, ktere jim je zidanje prizadjalo, in sosebeno za lepi večji zvon, kterege so kupili Marii za vezilo za lastne dnarje; — zahvalijo častitega gospod fajmoštra Kestnarja, ki so memo drugih ne malih darov v ravno ta namen darovali manjši zvon; — Bog daj, so pridjali, da bi vama ta dva zvonova enkrat zvonila v nebesa! — zahvalijo častitega gospoda Franceta Vičeljna, oskerbnika Soteške grajščine, kateri je kar zastonj izdelal za kapelico obris, in tudi delo vodil od prvega do zadnjega; — zahvalijo naposled tudi še vse druge dobrotnike, kateri so dobroserčno kaj pripomogli k temu delu, med ktere po pravici devamo v prvo versto blagorodno Blagajevu gospo iz Polhovega Gradca in gosp. Plajvajsovo družino iz Krajna. — Zdaj častiti gospod fajmošter Topliški pristopijo k altarju, ter na njem opravijo svete maše prvi dar za vse dobrotnike in dobrotnice kapelice, vmes pa prepevajo Topliški pevci in pevke med drugimi tudi milo pesem Potočnikovo od sedem žalost Matere božje, h kateri so slavni gospod Rihar zložili prelepi napev. Mehkočutno ljudstvo se je v solzah topilo od veselja, nič manj kot takrat, ko sta bila zvonova obešena v zvonik, in sta prvič zapela po obližji. „Oh,“ — so zdihovali takrat nekteri — „ta le dva zvonova nam bota zvonila, kadar ponesejo naše mervto telo v černo zemljo!“ — Po sveti maši so blagoslovili visoko častiti gospod proš še tisti del pokopališča, kateri je bil k poprejnemu privzet in prizidan, ter molili na to za duše tistih, katerih trupla počivajo na starem, pa tudi tistih, kateri bodo ležali na novem delu pokopališča, ter poslali pred sedež milosti božje vročo željo in mili zdihljaj, da bi zaveržen in pogubljen ne bil nobeden tistih, kateri bodo na tem mestu pričakovali sodnega dneva.

Iz Istre. Presvitli cesar Ferdinand in cesarica Maria Anna so za napravo podfare v Polžani 400 fl., in presvitla cesarica Karolina Avgusta za napravo podfare v Zvoneku 300 fl. premilostivo darovali.

Novičar iz raznih krajev.

Z Najvišjim ukazom od 27. septembra t. l. je bila vsem urednikom dolžnost zamolčljivosti v uredskih opravilih sploh oestro s tem na serce položena, da čaka tiste ostra kazni, kateri se zoper to pregrešé. — Po razkazu vis. c. kr. ministerstev, mednarodnemu štatističnemu zboru na Dunaji predloženemu, je v našem cesarstvu 24 cesarskih fabrik za tabak, v katerih služi 19,228 urednikov, služabnikov in delovcov. Te fabrike so podelale v letu 1856 689,563 centov sirôvega tabaka; vsih izdelkov je skup bilo 694,230 centov; namreč 24,714 centov pristnega in 40,208 centov prostega tabaka za nos; 47,066 centov pristnega in 511,281 centov prostega tabaka za kaditi, in 70,961 centov ali 907 milijonov 477,151 cigár. Memo leta 1851 je bilo 1856 v Avstrii blizu 400 milijonov cigar več porabljenih. — Vodstvo železnice med Dunajem in Terstom je naznanilo, da se na kolodvoru v Ljubljani védno dobri delavci, zlasti ključavničarji za mašine za dobro plačilo po dnéh v službo jemljejo. — Pri sv. Ani poleg Arada na Ogorskem je spravil premožen kmet 30 véder novega vina v hram, kjer je začelo vréti. Njegova žena gré z deklo v hram po nekaj. Mislila ni ne ona ne dekla, da gréste v smert; obé so namreč čez pol ure v hramu mervte našli. Vinski hlip ju je zadušil. Poklicani zdravniki niso mogli nič pomagati in trupla ste v

tem kratkem času vse černe postale. — Kar unanje politične zadeve utiče, zvemo iz Pariza, da se v tem mestu močno o stanovitnem zboru namestovavcov velikih vlad govori. Pravijo, da je bilo v Štutgartu, in morda tudi v Vajmaru govorjenje, pariški zbor v stanoviten zbor za razsojevanje evropskih, sedanjih in prihodnjih, mednarodnih pravnih ustanoviti, in to za ohranjenje miru. — Iz Indije nismo zvedli po časnikih nič drugih novic, kakor da imajo namen, kraljico Viktorio kot cesarico Hindostansko razglasiti, in angleški časnikarji se nadjajo zavoljo tega, da bo to uspešnejše, kakor če bi polovico Indije s kervavimi boji si pridobili, in očitno izrečejo, da bi angleško kraljestvo nikoli toliko nadlog in revšine si ne bilo na glavo nakopalo, če bi bila, namesti izhodno-indijske kupčijske družbe, angleška vlada vladarstvo Indije v rokah imela. Zna biti, da bomo to govorico čez kaj dni že kot gotovo poterjati mogli. — Povedali smo že, da ima rusovski cesar namen, se v Varšavi kot poljskega kralja kronati dati. Zavoljo tega se v tem mestu pripravljajo, cesarja z vso slovesnostjo in krasoto sprejeti. Še bolj pa Varšavane in sploh Poljake k temu naganja upanje, da bo cesar vsem iztirancom in ubežnikom dovolil, se v domovino verniti, in da bo svojega brata jim za poglavarja dal. Po ničesar bolj ne hrepené, kakor da bi imeli v Varšavi kakor nekdanj, cesariča, da bi se moglo poljsko plemenstvo s svojo bogatijo in krasoto ponašati. — V „Ruskem Vestniku“ zahteva neki prof. Barhev vpeljanje porotnikov v Rusiji, in tudi rusovski minister pravoslovja, grof Panine, je za vpeljavo porotnikov in advokatov. — Časnikarji še nič ne povejo, zakaj je španjski prvi minister Narvaez s svojega mesta stopil; on sam pa misli, da bo njegov naslednik neki Bravo Murillo. — Černogorci in Turki se skoraj sopet lasajo, če se niso že pomirili. 23. pr. m. je prišlo 150 mož iz kučkega okroga v Cetinje, kneza Danila odpušanja prosit, ker so se 1856 zoper njega spuntali, z obljubo, da mu bodo v vsem pokorni in podložni. Prihodnji dan so volili gosposko in starašine. Ker pa Turki tisti kraj za svojo last imajo, je sklenil poglavar Škodre, Halim paša, s 3000 vojaki jih pokoriti. Avstrijski, angleški in francoski poslanci v Carigradu so se obernili k turški vladi, to reč z lepim poravnati. Objubila je sicer to in poslala povelje, se vseh sovražnost zderžati, pa skorajda prepozno.

Izgledi poezije slovenske v narečji Varaždinsko-Zagrebskem.

(Dalje.)

Od zajca.

Včera buduč s puškom vane
Vidim zajca gde se stane,
Stepe z vuhi ter pogleda
Z zornim okom z grma gleda.

Tužni zajec komaj diše,
Od žalosti težko kiše,
Obraz s suzami poleva
Ovak milo ter on speva:

O nesrečna doba moja!
Kad nis miren od nikoga,
Nikomu ne činim škode,
Ter s puškami nad me hode.

V životu sem kruto droben,
Vu nature ves turoben,
Pregon trpim od vsakoga
Če zapazim listor koga.

Srdca stalnost, vuzka vusta,
Rebra nisu jako tusta,
Oči tupe, temne k tomu,
Priskočil bi ja k drugomu.

Glava mi je pree debela,
Ali pamet malo zrela,
Zubi dugi i muštači,
Kak da bi bil rodjak mački,

Repa nigdo mi ne hvali,
Ar ni dugši kak prst mali,
Ne brani me proti muham,
Kad se od vročine kuham.

Brze noge na tu sreču,
Kad za menum hrti drču,
Če me kateri vlovit hoče,
Dol se prignem pak preskoče.

Če me kaj pak hrt dostigne,
In lovec se proti zdigne,
Pušku nad me shiti taki,
Prehiti me na drug kakvi.

Za tem dene me na pleče,
Ter z veseljem domov teče,
Kopovi se nad me duse,
A sokači nože bruse.

Onda včini tržtvo z mene
Ter me proda na pol cene,
Dugo si ne premišljava,
V kuhinje me porivava.

Pak me takaj nosi gore
Vu gospodske lepe dvore,
Kade mene taki sude
In za pečenke obsude.

Sokač mene oštro prime,
In na tablu tam porine,
Ter me sleče do gologa
Da me je sram i samoga.

Anda, bratja zajci drugi,
Ki još niste v ovoj tugi,
Čuvajte se vu dne, v noći
Od puškene jake moći!

Natekne mi od zdol ražen,
Kak da bi bil tak nesnažen,
Rebra mi s slaninum maže,
Pak me ognju bolje kaže.

Još mi mira ne ostavi,
Neg me k ognju bolj postavi,
Poleva mi z maščum kuke,
Da se potim od vse muke.

Kada mu se vidi vreme,
Pak me z ražnja dole vzeme,
Ter me pošlje k stolu gore,
Gde se z nožmi nad me bore.

Onda mene tak porežu:
Kaj je boljše, van izrežu,
Kosti dadu psom pojesti,
Da bi htelo vsem presesti.

Kak se s telom čudno hodi!
S kožum lepo se ne godi,
Klobučarom se prodade,
Koji više za nju dade.

Viničke prislovice.

Nabral in zapisal kakor čul Jan. Tomšič.

Ne gleda se na pesa, vam na onega, čigav da je. — Onda se lonec pokriva, kadar mačka žmi. — Veliki zvon debelo poje, mali tanko. — Saj nimam četirih rok. — Nima palec jezika. — Bog nas živi i Marija hrani, sirov kruh i pečeno vino. — Sreča ti pevala na vse štiri strani. — Hodi polahko, priti češ daleko. — Kako ješ, ki se ti brada maje? — Svi za svakog. — Kdor ne dela, je brez jela. — Vsaki naj na se gleda. — Godina (dež) v hišo pada, ako hiša krova nima. — Govedar raneje vstaja nego ovčar. — Nima ga okroglijega. — Večje oči nego terbuh. — Bog ni dal kozi dolgega repa. — V sercu stoji vse življenje. — Ki je moker, se ne boji godine. — Česa ni, onega ne more ni vojska vzeti. — Cigan se joče, kada je lepo vreme.

Povabilo sadjorejcom.

Ker naše imena jabelk, hrušk in družega sadja še zmiraj niso tako za gotovo določene, da bi se pod enim imenom povsod ravno tisto pleme zapopadlo, in ker je zavoljo tega potem z razpošiljanjem cepičev velika težava, sem nabral iz svojega verta jabelk vseh plemen, katerih imam blizo 40, iz tega namena, da jih pri meni vsak lahko vidi in si potem izvoli, kterege plemena cepičev bi spomladi rad imel. Naj tedaj k meni pride in pogleda, kar bi rad imel; iz serca rad bom vsakemu postregel.

Ferdinand Šmidt v Šiški
nad Ljubljano.

Pogovori vredništva. Gosp. A. K. Ce. v Z: Dnar in list smo prejeli. — Gosp. E. R. v. A: Sostavek „Misli o starobiln.“ lepo kaže učenega in mnogozvedenega pisatelja, „Novicam“ pa že zavolj obilnih latinskih citatov neprimeren.